

Az apátságot elmosta az id?

2009 július 28. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot

Végzettségére és foglalkozására nézve is a fotós Kohári Csaba volt a kalauzom Pásztón, aki egy kis

tárcanovellával is megajándékozott. Ez az írás – annak címe is – szárnyakat adott. Bevezetesként most ebből idézek néhány bekezdést, amely szerint Pásztón majdnem mindent elmosott a nagybetűs Id?. Többek között „elmosta a hajnali kolompszót a fehér falú, rogygiant tetejű házacskák közül és a rossz fakapuk reggeli rozsdás nyikorgását a napfényben. Elmosta a paták lomha csattanásait a macskakövön meg a sárban, elmosta a kanász túlkét, a kerítű puli fekete csaholását, meg a szekerek álmos zörgését a tavaszi délelűttőkön.

Az Id? hömpölygött tovább, és elmosta a Bárdos kocsmá, a tányéros utcalámpa gyenge fényében cigarettázó alvégi legényeket... Az Id? elmosta Harkabusz László apátot is, a Szent Lűrinc-templom sárga falai alól, a F? utca zsidó boltosait, a kerékpárjavítót, m?helyestűl, kerékpárostul, a bordélyház virágos erkélyét losonci és gyöngyösi kisasszonyaival együtt, a zongoraszót és a cigarettafűstöt, meg nagyapámat is, aki hajnalonként fejszével a vállán kiballagott, végig a Vadász utcán, ki a Kishegyre, ahol sz?l?je volt néhány gyűmölcsfával.

Aztán jött az Id?, és elmosta a szikrázó kék eget, meg a zöld búzát amiben olyan jó volt rohanni szűlfűtta, hullámzó kék délelűttőkön a hegyek felé.”

Délelűtt volt, amikor én a völgy felűl érkeztem ide Pásztóra. Tudtam, hogy a ciszterci apátságot elmosta az Id?, de hátha sikerűl valamit meglátnom és lefényképeznem a romok mögűl. A m?emlék romkertben felállított szobor kapcsán eszembe jutott, hogy a magyarországi apátságok védűszentje, miként a cisztercita világban mindenűtt, a Boldogságos Szűz volt, még akkor is, ha a helynek vagy az átvett monostornak már korábban volt védűszentje. Így történt Pásztón is, amelynek eredeti patrocíniuma Szent Miklós volt. Errűl a bencés rendtörténet röviden és bizonytalanul tudósít. Azt tudjuk, hogy 1138–1190 között volt apátja, és ez valószínűleg bencés lehetett. Azt is tudjuk, hogy Pásztót 1191-ben alapították a pilisi anyamonostorból idejövű ciszterciek. „Hogy mi okozta a bencések távozását? Talán itt is mutatkozó fegyelmezetlensége, mellyel szemben állott a fegyelmezett s az újság ingerével ható ciszterciek kedveltsége, kiktűl a szigorűbb szerzetesi élet gyűmölcsit vártak” – véli a Pannonhalmi rendtörténet. Lékai Lajos ciszterci atya könyvében pedig röviden az olvasható, hogy „a pásztói apátságot 1134-1138 körül két helyen említik, de ezekbűl az adatokból nem lehet kétségtelenűl megállapítani, hogy e korai idűben bencés szerzetesek lakták-e. A legrégibb apátságkatalógusok 1191-tűl tekintik ciszterci apátságnak. Minthogy 1265-ig a király volt a kegyura, kétségtelen, hogy III. Béla adta a cisztercieknek”. A XVIII. században épített rezidencia közvetlen közelében, 1965 és 1968 között folytak ásatások, s ekkor feltárták az apátsági templom szentélyének és a konventháznak az alapjait.

Akkor kerültek el? az itt látható falak. Talán nem sokat tévedek, ha azt mondom, hogy a volt apátsági templom apszisában elhelyezett Mária-szobor az újra itt élű ciszterci atyáknak most nyilvánvalóan arról beszél, hogy az Id? nemcsak kegyetlen és szigorű, de néha még ajándékosztó is lehet. Mint Szent Miklós, a volt védűszent.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló

